

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการประเมินโครงการการจัดการเรียนรู้ภาษาจีนกลางกับเจ้าของภาษา โรงเรียนเมืองนครศรีธรรมราช สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ในบทนี้จะกล่าวถึงวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า ประกอบด้วยประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปและรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการประเมินโครงการ การจัดการเรียนรู้ภาษาจีนกลางกับเจ้าของภาษา โรงเรียนเมืองนครศรีธรรมราช สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ประกอบด้วย 3 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบการดำเนินโครงการ ของโรงเรียนเมืองนครศรีธรรมราช จำนวน 7 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการ และครูผู้สอน เป็นผู้ประเมินปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อม ด้านกระบวนการปฏิบัติระหว่างดำเนินโครงการ และด้านผลผลิตของโครงการ
2. กลุ่มนักเรียนในโครงการ จำนวน 129 คน ประกอบด้วยนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 49 คน และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 80 คน เป็นผู้ประเมินด้านกระบวนการปฏิบัติระหว่างดำเนินโครงการ และด้านผลผลิตของโครงการ
3. กลุ่มผู้ปกครองของนักเรียนในโครงการ จำนวน 129 คน ประกอบด้วยผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 49 คน และผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 80 คน เป็นผู้ประเมินปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อม ด้านกระบวนการและด้านผลผลิตของโครงการ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

การประเมินโครงการ การจัดการเรียนรู้ภาษาจีนกลางกับเจ้าของภาษา โรงเรียนเมืองนครศรีธรรมราช กำหนดเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การประเมินปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการ ประกอบด้วยเครื่องมือ ดังนี้

1.1 แบบวิเคราะห์เอกสารสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ มีลักษณะเป็นแบบฟอร์มบันทึกการวิเคราะห์เอกสาร โดยมีลักษณะเป็นตาราง ประกอบด้วยจุดประสงค์การวิเคราะห์ เกณฑ์การพิจารณา และผลการพัฒนา สำหรับเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการจัดการเรียนรู้ภาษาจีนกลางกับเจ้าของภาษา โรงเรียนเมืองนครศรีธรรมราช ที่นำมาวิเคราะห์ประกอบด้วย

1.1.1 รายละเอียดของโครงการ การจัดการเรียนรู้ภาษาจีนกลางกับเจ้าของภาษา โรงเรียนเมืองนครศรีธรรมราช

1.1.2 แผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนเมืองนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2551 - 2552 ที่ระบุถึงโครงการจัดการเรียนรู้ภาษาจีนกลางกับเจ้าของภาษา

1.1.3 หนังสือราชการจากเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 เรื่องโครงการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน ปี 2552

1.1.4 ระเบียบวาระการประชุม โครงการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน ประจำปี 2552 เขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 1 วันที่ 2 เมษายน 2552

1.1.5 ระเบียบวาระการประชุม โครงการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน ประจำปี 2552 เขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 1 วันที่ 10 มิถุนายน 2552

1.1.6 เอกสารการเตรียมการรับครูจีน ตามโครงการจัดการเรียนรู้ภาษาจีนกลางกับเจ้าของภาษา

1.1.7 หนังสือราชการจากเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 เรื่องการรับอาสาสมัครครูจีน โครงการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน ปี 2552

1.1.8 หนังสือราชการโรงเรียนเมืองนครศรีธรรมราช เรื่อง ขอรับครูอาสาสมัครจากสาธารณรัฐประชาชนจีน เสนอเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2551

1.1.9 หนังสือราชการโรงเรียนเมืองนครศรีธรรมราช เรื่อง ขอรับครูอาสาสมัครจากสาธารณรัฐประชาชนจีน เสนอเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ลงวันที่ 22 พฤษภาคม 2552

1.1.10 หนังสือราชการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง การอบรมความรู้ภาษาจีน ลงวันที่ 10 มีนาคม 2553

1.1.11 เอกสารการสมัครอบรมความรู้ภาษาจีน ของบุคลากร โรงเรียนเมือง นครศรีธรรมราช

1.1.12 คำสั่งโรงเรียนเมืองนครศรีธรรมราช ที่ 061/2553 เรื่อง ให้ข้าราชการ ครู/ลูกจ้างไปราชการ อบรมความรู้ภาษาจีน

1.1.13 เอกสารสัญญาจ้างชาวต่างประเทศ/ครูที่สอนโดยใช้ภาษาต่างประเทศ เข้าปฏิบัติงาน

1.1.14 เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่อง การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน

1.1.15 ตัวอย่างแบบฝึกหัดการเรียนรู้อาษาจีน ของนักเรียน

1.1.16 ตัวอย่าง แบบบันทึกผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน รายวิชา ภาษาจีน ฝั่ง- พุด 2 โรงเรียนเมืองนครศรีธรรมราช

1.1.17 เอกสาร เรื่องสาระการเรียนรู้อาษาจีน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1.18 ตัวอย่างแผนการสอน (Lesson Plan) วิชาภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

1.1.19 ตัวอย่างแบบเรียนและแบบฝึก วิชาภาษาจีน

1.2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สำหรับสัมภาษณ์ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง กับโครงการ การจัดการเรียนรู้อาษาจีนกลางกับเจ้าของภาษา โรงเรียนเมืองนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นการประเมินปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการ ลักษณะของแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วยประเด็นการสัมภาษณ์ 4 รายการคือ

1.2.1 ความต้องการจำเป็นของโครงการ

1.2.2 ความเป็นไปได้ของโครงการ

1.2.3 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2.4 ความพร้อมและทรัพยากรของโครงการ

2. การประเมินด้านกระบวนการปฏิบัติระหว่างดำเนินโครงการ ประกอบด้วยเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

2.1 แบบประเมินความสอดคล้องของโครงการกับวัตถุประสงค์ และความเหมาะสม ของช่วงเวลาที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรม สำหรับครูและบุคลากรผู้เกี่ยวข้องกับโครงการ เป็นแบบประเมิน แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิเคอร์ท์ แบ่งเป็น 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 จุดประสงค์ที่ 1 จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 จุดประสงค์ที่ 2 จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 3 จุดประสงค์ที่ 3 จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 4 จุดประสงค์ที่ 4 จำนวน 4 ข้อ

3. การประเมินผลผลิตของโครงการ ประกอบด้วยเครื่องมือดังนี้

1. แบบวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาจีนของนักเรียน ลักษณะของเครื่องมือเป็นตารางการวิเคราะห์ประกอบด้วยจุดประสงค์การวิเคราะห์ เกณฑ์ การพิจารณาและผลการพิจารณา โดยเอกสารที่นำมาตรวจสอบคือ ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาจีน ของนักเรียน

2. แบบประเมินผลรวมของโครงการ เป็นเครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านผลผลิตของโครงการ ประกอบด้วยเครื่องมือจำนวน 3 ฉบับดังนี้

2.1 แบบประเมินผลรวมด้านผลผลิตของโครงการ ฉบับครูและบุคลากร ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการ เป็นเครื่องมือการประเมินผลรวมของโครงการ ประกอบด้วย 5 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน ตอนที่ 2 ผลรวมด้านปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อม จำนวน 16 ข้อ ตอนที่ 3 ผลรวมด้านกระบวนการปฏิบัติระหว่างดำเนินโครงการ จำนวน 9 ข้อ ตอนที่ 4 ผลรวมด้านผลผลิตของโครงการ จำนวน 6 ข้อ และตอนที่ 5 ความคิดเห็น ปัญหา และข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับโครงการการจัดการเรียนรู้ภาษาจีนกลาง

2.2 แบบประเมินผลรวมด้านผลผลิตของโครงการ ฉบับนักเรียนในโครงการ เป็นเครื่องมือการประเมินผลรวมของโครงการ ประกอบด้วย 5 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน ตอนที่ 2 ผลรวมด้านปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อม จำนวน 11 ข้อ ตอนที่ 3 ผลรวมด้านกระบวนการปฏิบัติระหว่างดำเนินโครงการ จำนวน 7 ข้อ ตอนที่ 4 ผลรวมด้านผลผลิตของโครงการ จำนวน 7 ข้อ และตอนที่ 5 ความคิดเห็น ปัญหาและ ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับโครงการการจัดการเรียนรู้ภาษาจีนกลาง

2.3 แบบประเมินผลรวมด้านผลผลิตของโครงการ ฉบับผู้ปกครองของนักเรียน ในโครงการ เป็นเครื่องมือการประเมินผลรวมของโครงการ ประกอบด้วย 5 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน ตอนที่ 2 ผลรวมด้านปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อม จำนวน 6 ข้อ ตอนที่ 3 ผลรวมด้านกระบวนการปฏิบัติระหว่างดำเนินโครงการ จำนวน 6 ข้อ ตอนที่ 4 ผลรวมด้านผลผลิตของโครงการ จำนวน 6 ข้อ และตอนที่ 5 ความคิดเห็น ปัญหา และข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับโครงการการจัดการเรียนรู้ภาษาจีนกลาง

การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกตและแบบประเมิน โดยมีขั้นตอนการสร้างการพัฒนาเครื่องมือดังกล่าว ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือและการประเมินโครงการ
 2. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ศึกษา และนำมาใช้ในการออกแบบเครื่องมือตามกรอบแนวคิดการประเมินแบบ “CPO” (CPO’s Evaluation Model) ตามแนวคิดของรองศาสตราจารย์ ดร.เขาวดี ราชชัยกุล วิทยาลัยศรี
 3. นำเสนอเครื่องมือที่สร้างขึ้นต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ความถูกต้องของภาษา และความชัดเจนของข้อความ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
 4. นำเสนอเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วทั้งหมด เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินโครงการ จำนวน 5 ท่าน (รายนามปรากฏอยู่ในภาคผนวก) โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญคือ เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการวางแผน การบริหารโครงการและการวิจัย
 5. เมื่อผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบแล้ว นำเครื่องมือแต่ละประเภทมาดำเนินการดังนี้
 - 5.1 เครื่องมือที่เป็นแบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาพิจารณาแล้วปรับปรุงแก้ไขร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นจึงนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 5.2 เครื่องมือที่เป็นแบบประเมินทุกชุด นำมาแยกเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา ได้ค่า IOC แต่ละชุดดังนี้
 - ชุดที่ 1 แบบประเมินผลรวมของโครงการสำหรับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้ค่า IOC = 1.00
 - ชุดที่ 2 แบบประเมินผลรวมของโครงการสำหรับนักเรียนในโครงการ ได้ค่า IOC = 1.00
 - ชุดที่ 3 แบบประเมินผลรวมของโครงการสำหรับผู้ปกครองนักเรียนในโครงการ ได้ค่า IOC = 1.00
- จากนั้นจึงนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านมาปรับปรุงแก้ไขร่วมกับข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้ง ก่อนนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ประเมิน ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ดังนี้

1. ประชุมชี้แจงครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องกับโครงการ นักเรียนในโครงการ และตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนในโครงการ เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการการจัดการเรียนรู้ภาษาจีนกลางกับเจ้าของภาษา และการประเมินโครงการ เพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกลางให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยดำเนินการ วันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552

2. เก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินโครงการ การจัดการเรียนรู้ภาษาจีนกลางกับเจ้าของภาษา จากครูและผู้เกี่ยวข้องกับโครงการ จำนวน 7 คน จากนักเรียนในโครงการ จำนวน 129 คน และจากผู้ปกครองนักเรียนในโครงการ จำนวน 129 คน โดยใช้เครื่องมือการประเมินที่กำหนดประกอบด้วยแบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบประเมิน ซึ่งดำเนินการระหว่างวันที่ 6 – 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553 และได้รับข้อมูลกลับคืนร้อยละ 100 ของจำนวนประชากรทุกกลุ่ม

3. เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามโครงการ โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้ประเมินดำเนินการโดยกำหนดประเด็นการสนทนากลุ่ม ติดต่อประสานงานผู้ร่วมการสนทนากลุ่ม และดำเนินการจัดสนทนากลุ่ม ผู้ร่วมสนทนากลุ่มประกอบด้วยครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ตัวแทนผู้ปกครองของนักเรียนในโครงการและตัวแทนนักเรียน รวมผู้ร่วมสนทนากลุ่มทั้งสิ้น 12 คน โดยดำเนินการในวันที่ 28 มกราคม พ.ศ. 2553 เวลา 10.00 – 12.00 น. ณ ห้องประชุมเล็ก โรงเรียนเมืองนครศรีธรรมราช

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้า นำเครื่องมือที่เป็นแบบประเมินที่ได้รับคืนมาทั้งหมด ตรวจสอบความสมบูรณ์และประมวลผลหาค่าสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for WINDOWS และสรุปข้อมูลจากคำถามปลายเปิด จากการวิเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์ การสังเกตและข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ในรูปของความเรียง โดยข้อมูลจากแบบประเมินโครงการ ที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแนวคิดของลิเคิร์ท ใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, 103)

ค่าเฉลี่ย	4.51-5.00	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51-4.50	หมายถึง	มาก
ค่าเฉลี่ย	2.51-3.50	หมายถึง	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51-2.50	หมายถึง	น้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00-1.50	หมายถึง	น้อยที่สุด

และนำเสนอข้อมูลผลการวิเคราะห์ ในรูปของตารางประกอบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 กำหนดหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา

โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (IOC)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ค่าร้อยละ

2.2 ค่าเฉลี่ยประชากร (μ) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, 86)

$$\mu = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	μ	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักคำตอบ
	N	หมายถึง	จำนวนผู้ตอบทั้งหมด

2.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประชากร (σ) ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538, 79) ดังนี้

$$\sigma = \sqrt{\frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ σ	หมายถึง	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานประชากร
$\sum x^2$	หมายถึง	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
$(\sum x)^2$	หมายถึง	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
N	หมายถึง	จำนวนผู้ตอบทั้งหมด